

Què és l'escola neutra o laica?

Els escolàstics, mestres autoritzats en l'art de la discussió, exigeixen com a condició per una fàcil intel·ligència, la clara exposició de l'estat de la qüestió. En altres termes, el coneixement previ del que s'ha de tractar.

Molts són els que parlen de l'escola neutra, però pocs han pogut formar-se una idea clara del que ella significa. Alguns la consideren com l'última paraula en la tasca de l'ensenyament, mentres d'altres la miren amb recel pel que d'ella han sentit confusament.

Si volguéssim estudiar desinteressadament l'etiologia d'aquesta invenció dels temps moderns, veuríem que és fruit de la complexió malaltissa i endèmica de la moderna societat. Aquesta camina amb preferència entre penombres, perquè els seus ulls materialitzats no tenen habilitat per a suportar els esclats de la veritat. No es veu amb cor per a negar rodonament el problema religiós —modernament ja s'atreveix a tot— però tampoc l'afirma i troba més còmode des preocupar-se'n.

Un dia els fills desnaturalitzats d'aquells antics governants de fe robusta i sincera, que havien mirat sempre la religió com un mitjà per a forjar la felicitat dels pobles i obtenir aquella unió íntima dels esperits, que és la base insubstituïble per a estructurar una nació forta i pròspera, cansats de portar la dolça càrrega dels preceptes del Sant Evangeli, decidiren emancipar-se de Déu, prescindir de la seva llei en el govern de la nació i excloure la religió dels negocis públics, relegant-la a la vida privada de l'individu.

Difícil és constatar la influència fatal que va exercir aquest primer pas donat en falç per a precipitar la societat en una universal apostasia. Els individus s'anaren acostumant a veure la religió com un negoci de poca importància, i així sobrevingué la indiferència que és la mare de la incredulitat.

Per altra banda el laïcisme de l'Estat s'anà introduint en tots els seus organismes. La religió fou foragitada de l'escola, on s'havia ensenyat sempre, fins com un òptim instrument pedagògic.

Els mestres no podrien dir-ne una sola paraula. Per respecte a totes les conviccions s'haurien d'abstenir, malgrat la pròpia convicció, de fer la més petita indicació que pogués trencar aquella neutralitat que l'Estat els exigia. L'Estat no reconeixia com a pròpia cap religió, doncs l'escola tampoc havia de tenir-ne.

El senyor Deschanel definia l'escola neutra dient, que era «el respecte a totes les creences, garantida per un Estat que es declarava